

Шпеник Т.К.

здобувач,

Ужгородський національний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАКЛАДІВ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ

*«Все в наших руках,
тому ми не маємо право їх опускати»
Коко Шанель*

Організаційно-економічний механізм управління є ключовим поняттям будь-якої господарсько-економічної діяльності, спрямований на забезпечення оптимальної ефективності управління та максимально позитивного результату, підсумку діяльності в цілому.

З економічної точки зору, організаційно-економічний механізм управління – це сукупність організаційно-економічних важелів, що впливають на параметри системи управління, сприяють формуванню та посиленню економічного потенціалу, отриманню конкурентних переваг та підвищенню ефективності діяльності галузі, підприємства (організації, закладу) в цілому. Основні компоненти механізму управління підприємством є: принципи, завдання, інструменти управління, організаційна структура управління підприємством, методи, засоби обробки інформації [1].

Організаційно-управлінський механізм управління розвитком туристичної галузі є предметом наукових доробок багатьох науковців. Структура державного регулювання туристичної діяльності в сільській місцевості України представлена Л. Малік, С. Забуранним [2].

Організаційно-економічний механізм впровадження кластерної стратегії розвитку аграрного туризму в регіоні за С. Нездойміновим та Н. Андреевою складається з трьох блоків: аналітичного, методичного та процесного [3].

Функціонально-цільову структуру організаційно-економічного механізму розвитку сільського туризму М. Костиця пропонує розглядати на основі чотирьох основних рівнів: державного, регіонального, інституційного та рівня саморегулювання і саморозвитку [4].

Складність та невизначеність політично-економічної ситуації в Україні акцентує пріоритетність та необхідність максимальної активізації внутрішніх резервів та можливостей на місцевому рівні. Вагомий вплив на організаційно-економічний механізм функціонування закладів сільського зеленого туризму здійснюють сукупність зовнішніх, об'єктивних факторів та складових, їх взаємозв'язок дав змогу сформувати організаційно-економічний механізм функціонування типового закладу сільського зеленого туризму (Рисунок 1).

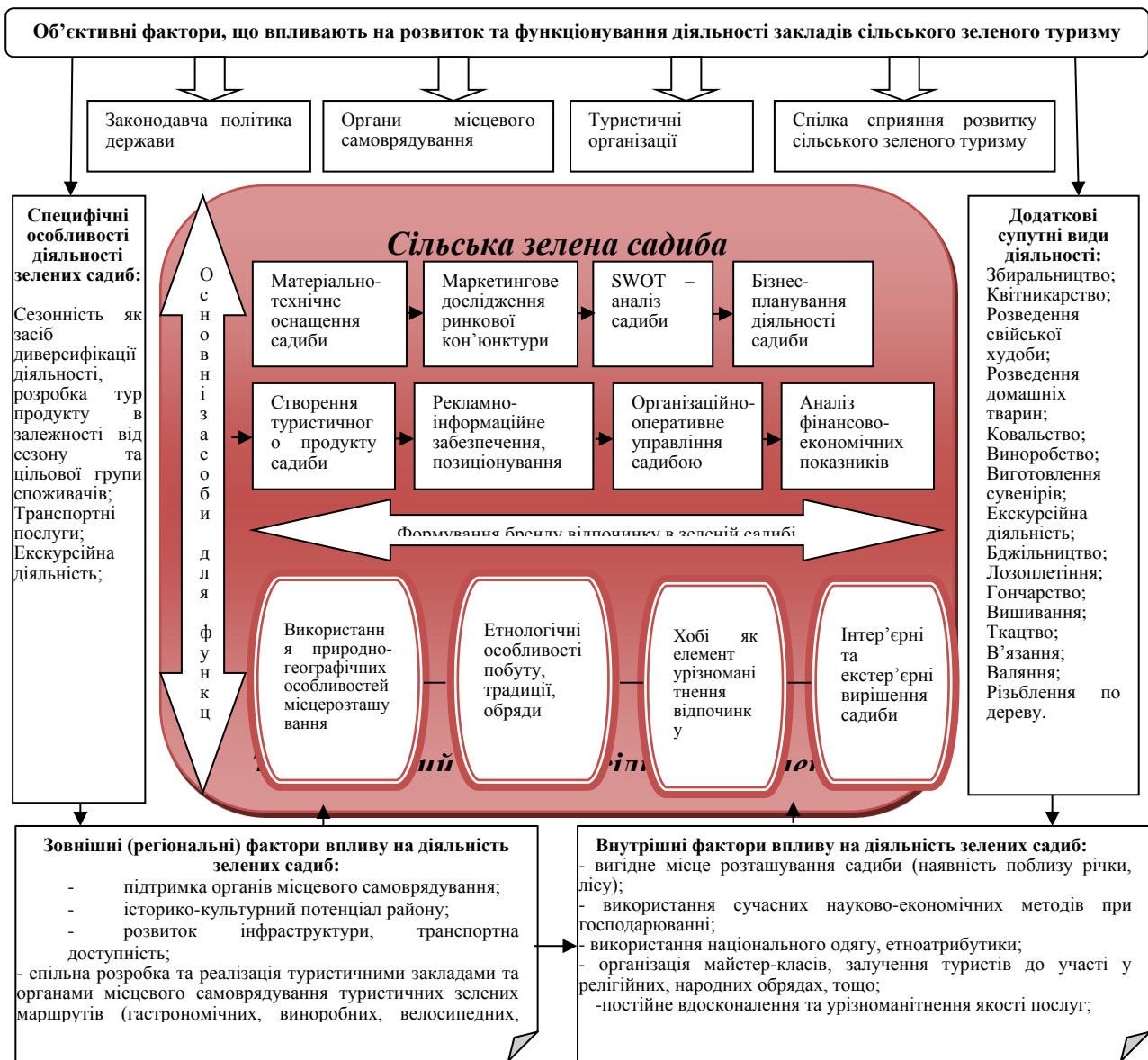

Рис. 1. Організаційно-економічний механізм функціонування закладів сільського зеленого туризму

Відповідно до Рисунку 1 основними засобами для функціонування типового закладу сільського зеленого туризму виступають організаційно-економічний блок (матеріально-технічне оснащення, маркетингове дослідження ринкової кон'юнктури, «SWOT»-аналіз, бізнес-план садиби, створення туристичного продукту, реклама, оперативне управління, фінансовий підсумок діяльності) та блок формування бренду сільської зеленої садиби (природно-географічне місцезнаходження, особливості побуту, хобі як елемент урізноманітнення відпочинку, інтер'єр, екстер'єр). Специфічні особливості, додаткові види діяльності дають змогу диверсифікувати діяльність закладу, отримати додатковий дохід. Зовнішні та внутрішні фактори впливу мають значення регіонального рівня, об'єктивні фактори впливу державного характеру практично не піддаються впливу, вимагають суворого дотримання.

Функціонування та розвиток сільського зеленого туризму неможливо без взаємодії з державними, громадськими, науковими та іншими організаціями. Пропонуємо структурно-функціональну модель розвитку сільського зеленого туризму керуючись принципом взаємодії «знизу – вгору», яка включає процес

організації створення сільського туристичного продукту на рівні окремої садиби, співробітництво та обмін досвідом з іншими організаціями місцевості на базовому рівні, отримання навчально-методичної, консультаційної допомоги від органів місцевого самоврядування, громадських організацій, контроль та регулювання на державному рівні (Рисунок 2).

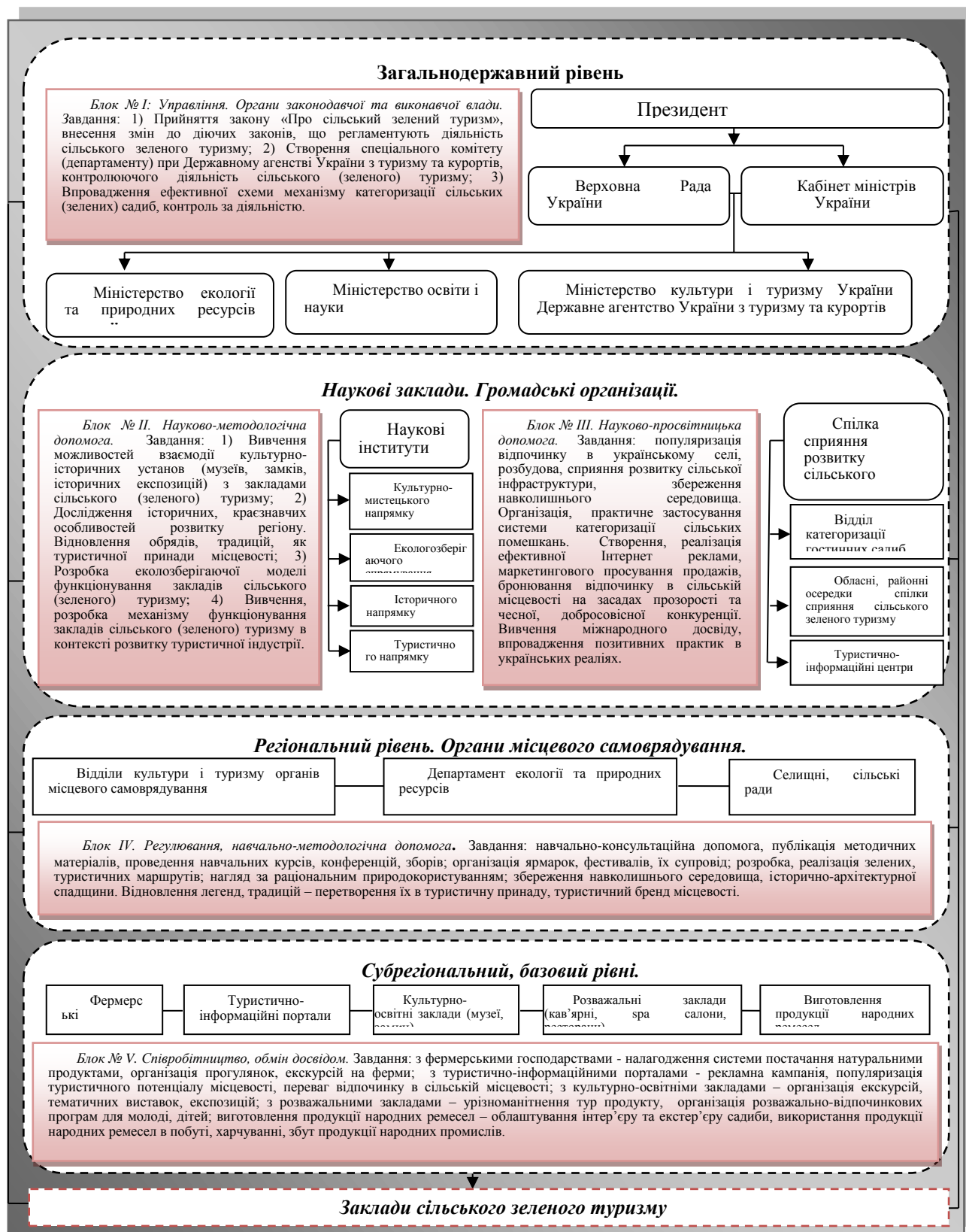

Рис. 2. Структурно-функціональна модель функціонування сільського зеленого туризму

Заклади сільського зеленого туризму, надаючи послуги гостинності, створюючи сільський туристичний продукт, так чи інакше взаємодіють з іншими організаціями та підприємствами. На місцевому рівні це: фермерські господарства, туристично-інформаційні портали, розважальні заклади, культурно-освітні, осередки реалізації продукції народних ремесел.

Основним завданням інституцій регіонального рівня, органів місцевого самоврядування повинна стати адресна, конкретна навчально-консультаційна допомога сільським господарям: публікація навчально-методичних матеріалів, організація і популяризація ярмарок та фестивалів народної творчості; зміна свідомості всього населення в плані поваги до природи, розуміння цінності, необхідності збереження історико-культурної спадщини як основної туристичної принади регіону.

Розвиток науки є головним стимулятором і показником розвитку суспільства, взаємодія наукових закладів з об'єктами галузі сільського зеленого туризму, налагодження ефективної співпраці з власниками сільських зелених садиб доводить практичну цінність і значущість наукових розробок, значною мірою сприяє підвищенню інтелектуального, професійного рівня сільських господарів, стимулює розвиток індустрії гостинності в сільській місцевості, показує можливості для вдосконалення та підвищення конкурентоспроможності сільського туристичного продукту.

Безперечні успіхи в популяризації відпочинку у сільській місцевості, вивчення зарубіжного досвіду функціонування галузі, запровадження добровільної системи категоризації гостинних садиб тощо зроблено фахівцями, учасниками Спілки сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні. Основним завданням залишається лобювання прийняття законодавчо-нормативних актів, які б чітко і прозоро регламентували діяльність закладів сільського зеленого туризму.

Список використаних джерел:

1. Садеков А.А. Управление предприятием в условиях кризиса: Монографія / А.А. Садеков, В.В. Цурик. – Донецк: ДонГУЭТ, 2006. – 178 с.
2. Малік Л.М., Забуранний С.В. Державне регулювання туристичною діяльністю в сільській місцевості. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2734>
3. Нездоймінов С.Г., Андрєєва Н.М. Організаційно-економічний механізм впровадження кластерної стратегії розвитку аграрного туризму в регіоні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pk.napks.edu.ua/library/compilations_vak/eiu/2011/2/p_65_70.pdf
4. Костриця М. М. Сільський туризм: теорія, методологія, практика (етноісторичний туристичний кластер «Древлянська земля»): монографія / М. М. Костриця / За наук. керівництвом і заг. ред. проф. Є. І. Ходаківського, проф. Ю. С. Цал-Цалка. – Житомир: ЖДТУ, 2006. – 196 с.].